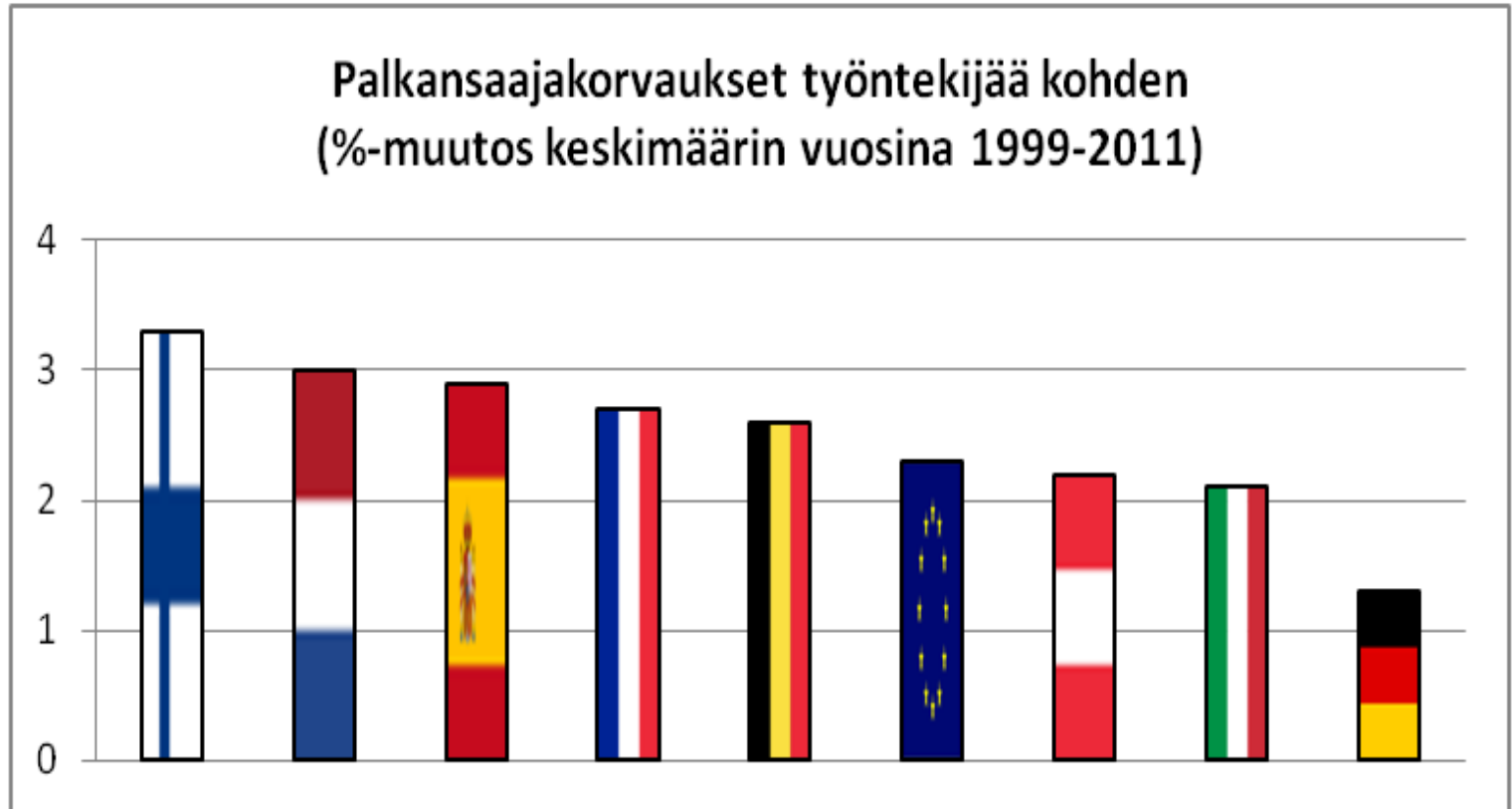

Suomen kilpailukyky

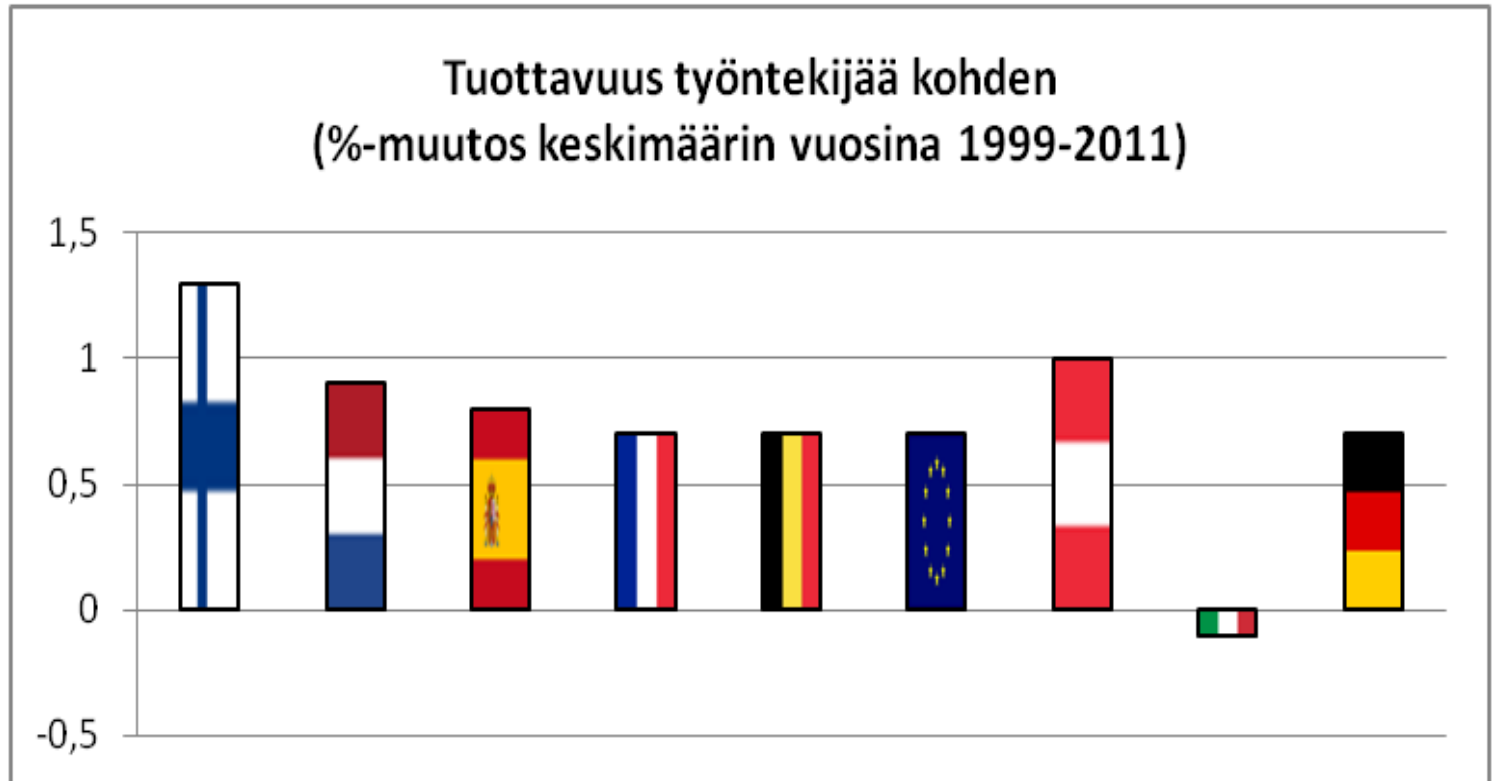
Lauri Lyly
Talousneuvosto 21.8.2012

Palkat ovat nousseet Suomessa keskimääräistä nopeammin

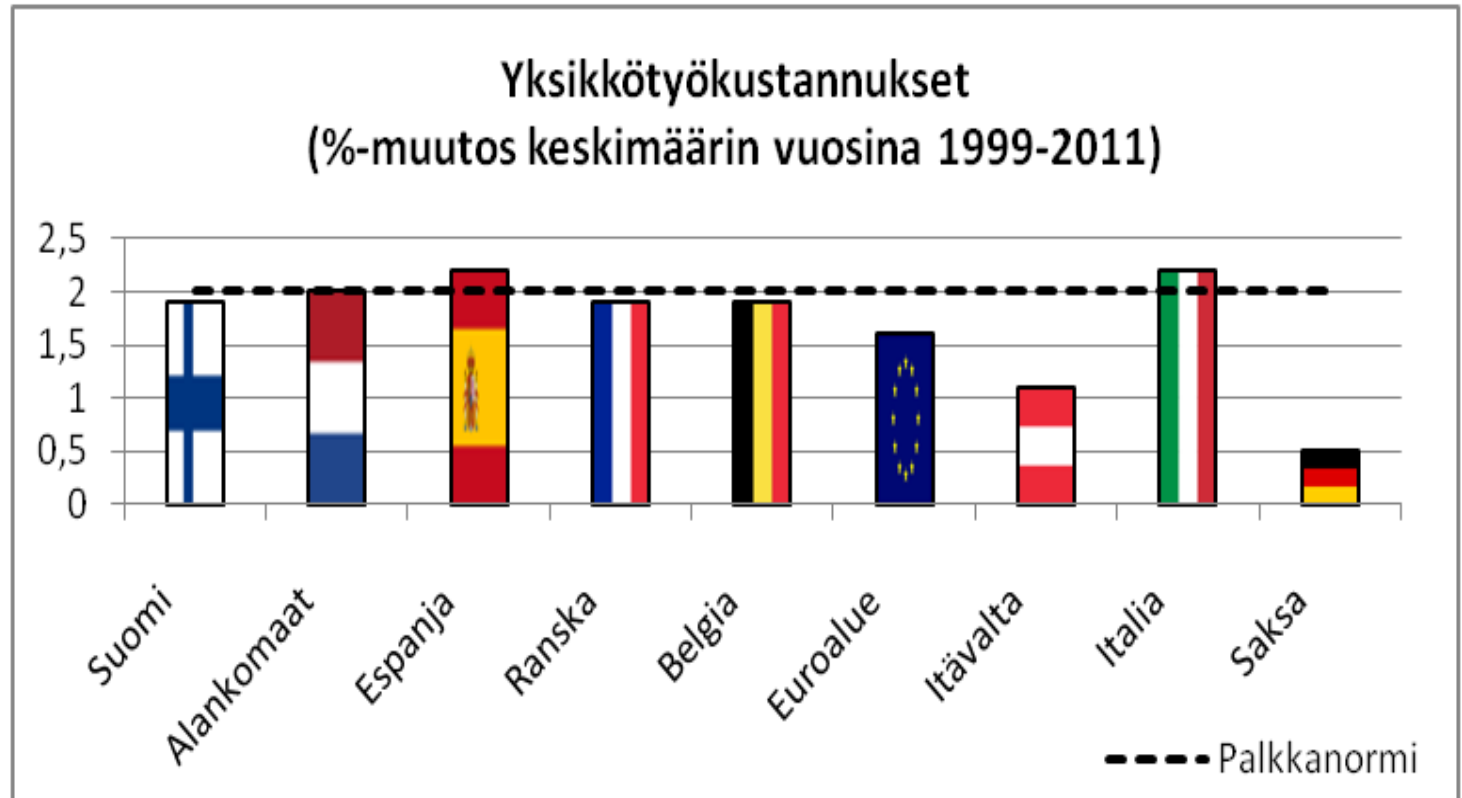
Lähde: Euroopan komissio

Myös tuottavuus on noussut Suomessa selvästi keskimääräistä nopeammin

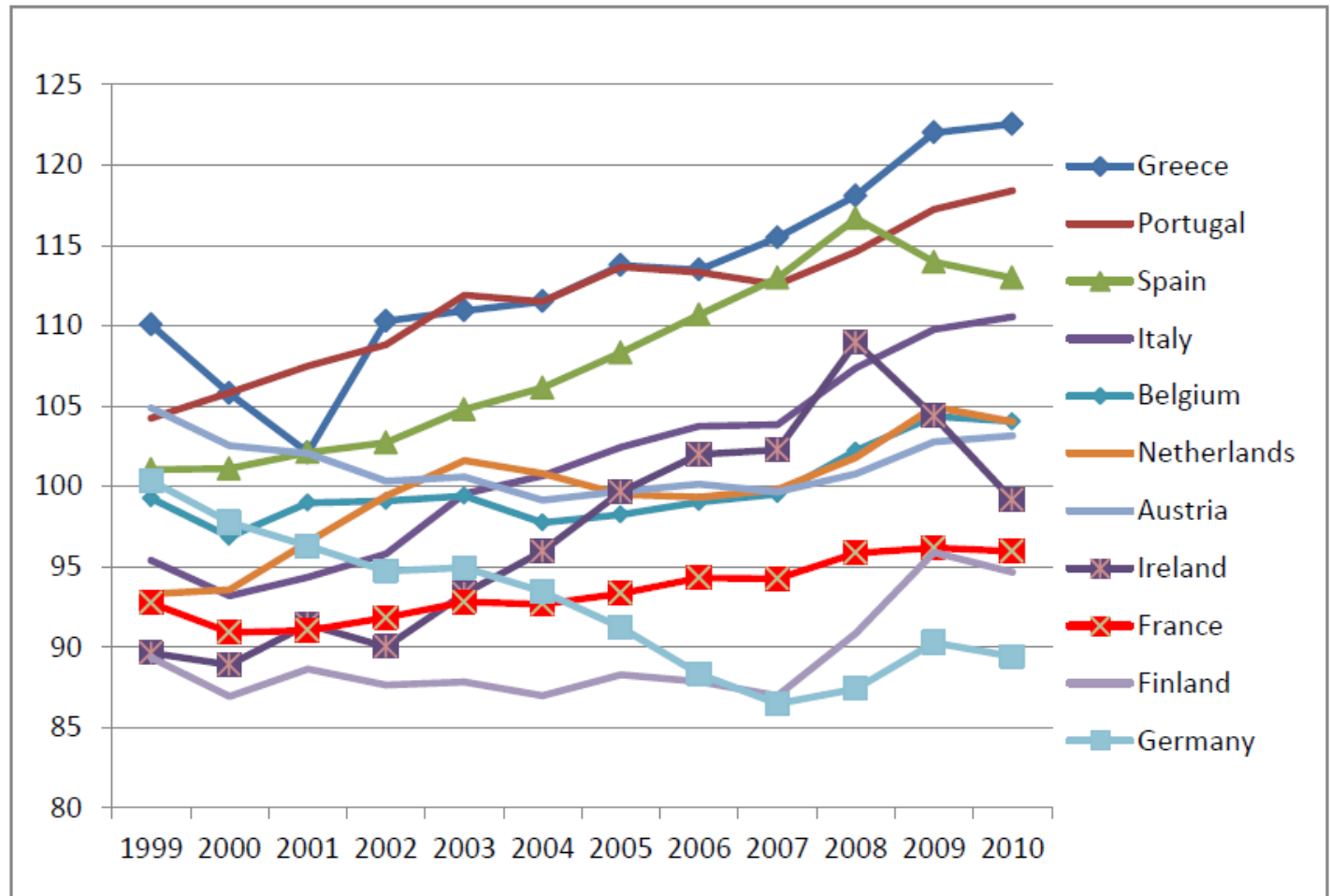
Lähde: Euroopan komissio

Yksikkötyökustannukset ovat kehittyneet palkanormin mukaisesti

Lähde: Euroopan komissio

Suhteellisten yksikkötyökustannusten muutos euroalueella pitkän aikavälin keskiarvoon nähden (indeksi 100 = keskiarvo 1970-2010)

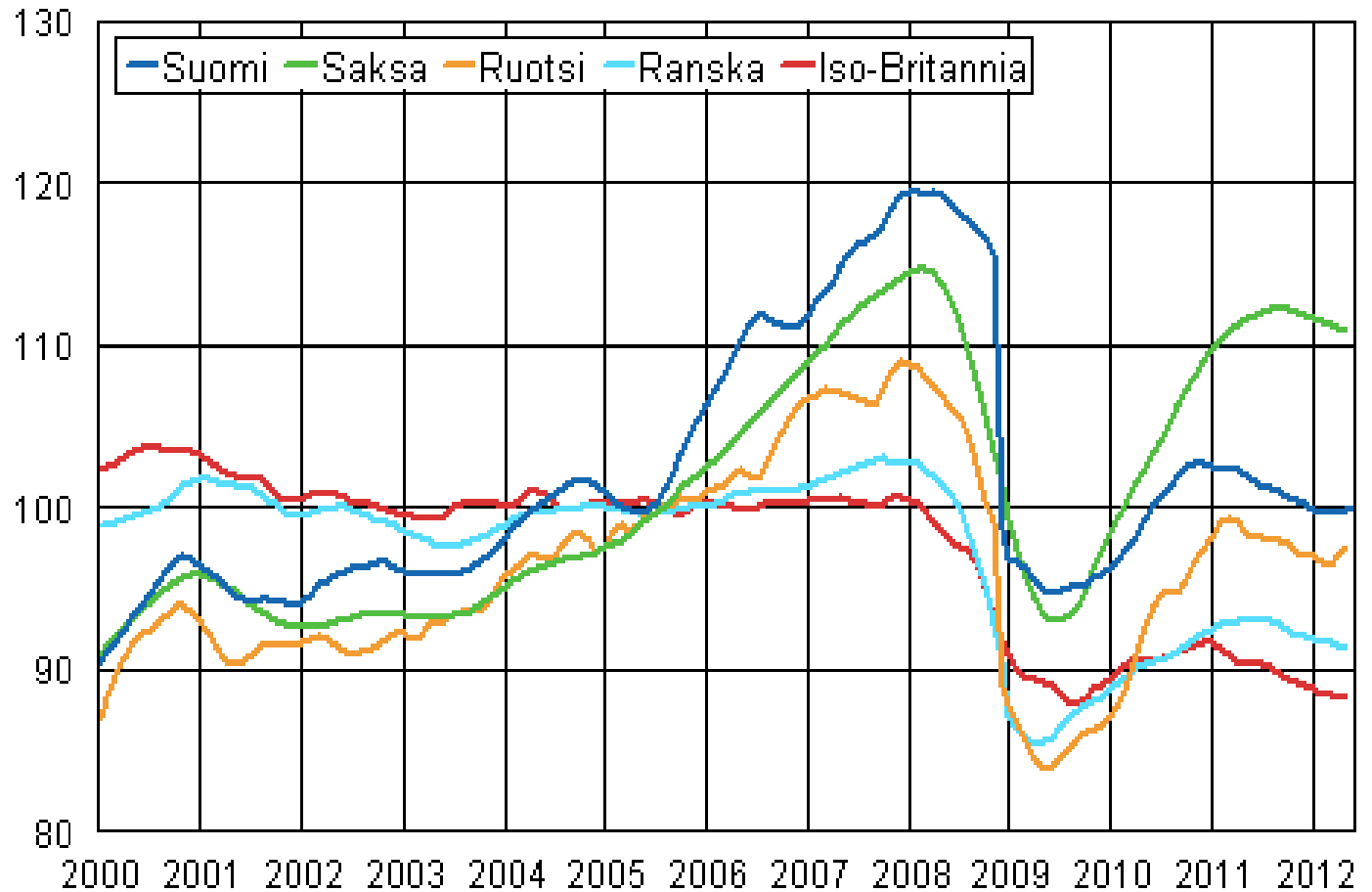

Lähde: Euroopan komissio, AMECO-tietokanta

Mitä sanovat puolueettomat kilpailukykymittarit?

- Suomen kilpailukyvyn taso on pitkän aikavälin tasapainoon verrattuna hyvä
 - 1990-luvun devalvaatioiden jälkeen on seurattu palkanormia
- Suomen yksikkötyökustannuksissa oli hyppäys ylös liittokohtaisten sopimusten kaudella 2007-2008
 - Raamisopimus on pitänyt kilpailukyvyn hyvällä tasolla
 - Kuluvana vuonna valuuttakurssi parantaa kilpailukykyä euroalueen ulkopuolelle
- Euroalueella Saksan kehitys on muihin nähden poikkeuksellista
 - Uusimmat sopimukset Saksassa ovat jo korkeampia

Teollisuustuotannon kehitys indeksi, 2005=100

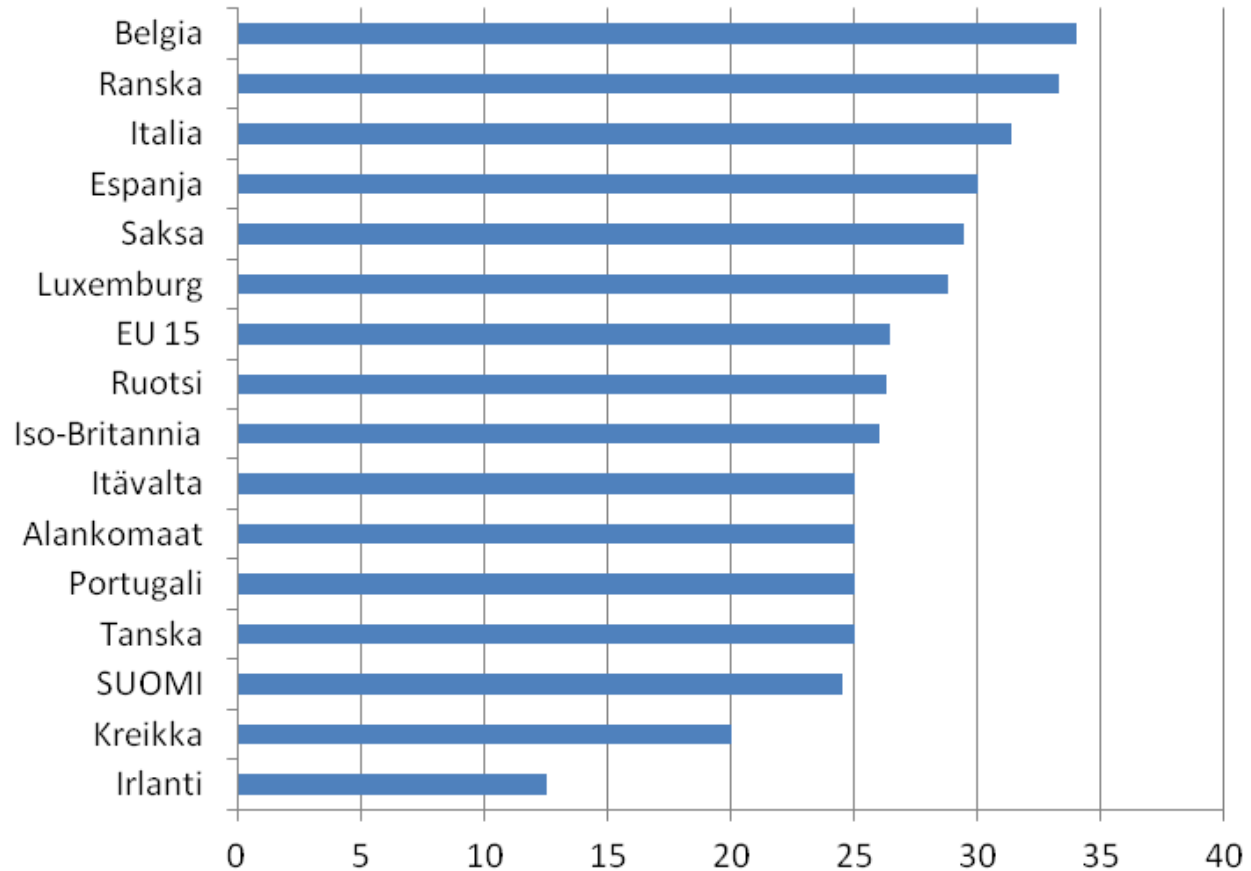

Lähde: Tilastokeskus

Suomen teollisuuden ongelmat

- Kaikkien ongelma: Eurokriisi – merkittävää tilanteen paranemista ei ole odotettavissa ennen kuin yleinen suhdannetilanne kohenee
- Suomessa elpyminen kriisin jälkeen oli hieman vaimeampaa kuin Saksassa ja Ruotsissa
 - Nokia-klusterin vaikeudet näkyvät
- Suomalaisen teollisuuden rakenne on vertailumaita keskittyneempi ja siten suhdanneherkempi
 - Tästä saatiin hyötyä 2005-2008, mutta nyt nähdään vuorostaan riskialttiimman tuotantorakenteen heikkous

Yritysveron taso EU15-maissa, v. 2012

Lähde: KPMG

Suomen malli: Hintakilpailukykyä varjellaan ja reaalista kilpailukykyä parannetaan

- Historia opettaa: palkkakoordinaatiolla voidaan turvata hintakilpailukyky
- Yleissitovat työehtosopimukset pitävät tuottavuuskehityksen hyvänä
 - Huonosti johdettuja yrityksiä ei pidä tukea yrityskohtaisilla joustoilla. Yhden hinnan laki.
- Teollisen pohjan monipuolistaminen
 - TEM:n uusi elinkeinopolitiikan kasvulinjaus
- Finanssipolitiikalla ei saa syventää taantumaa, koska tällöin voidaan menettää tuotantokapasiteettia ja osaamista
- Ei pitäisi keksiä liikaa verokikkailua
- EU-edunvalvontaan tehokkaampaa koordinaatiota
 - EU:n yhteinen intressi pitäisi olla oman kilpailukyvyn kohentaminen

Ajatuksia työvoiman tarjonnasta

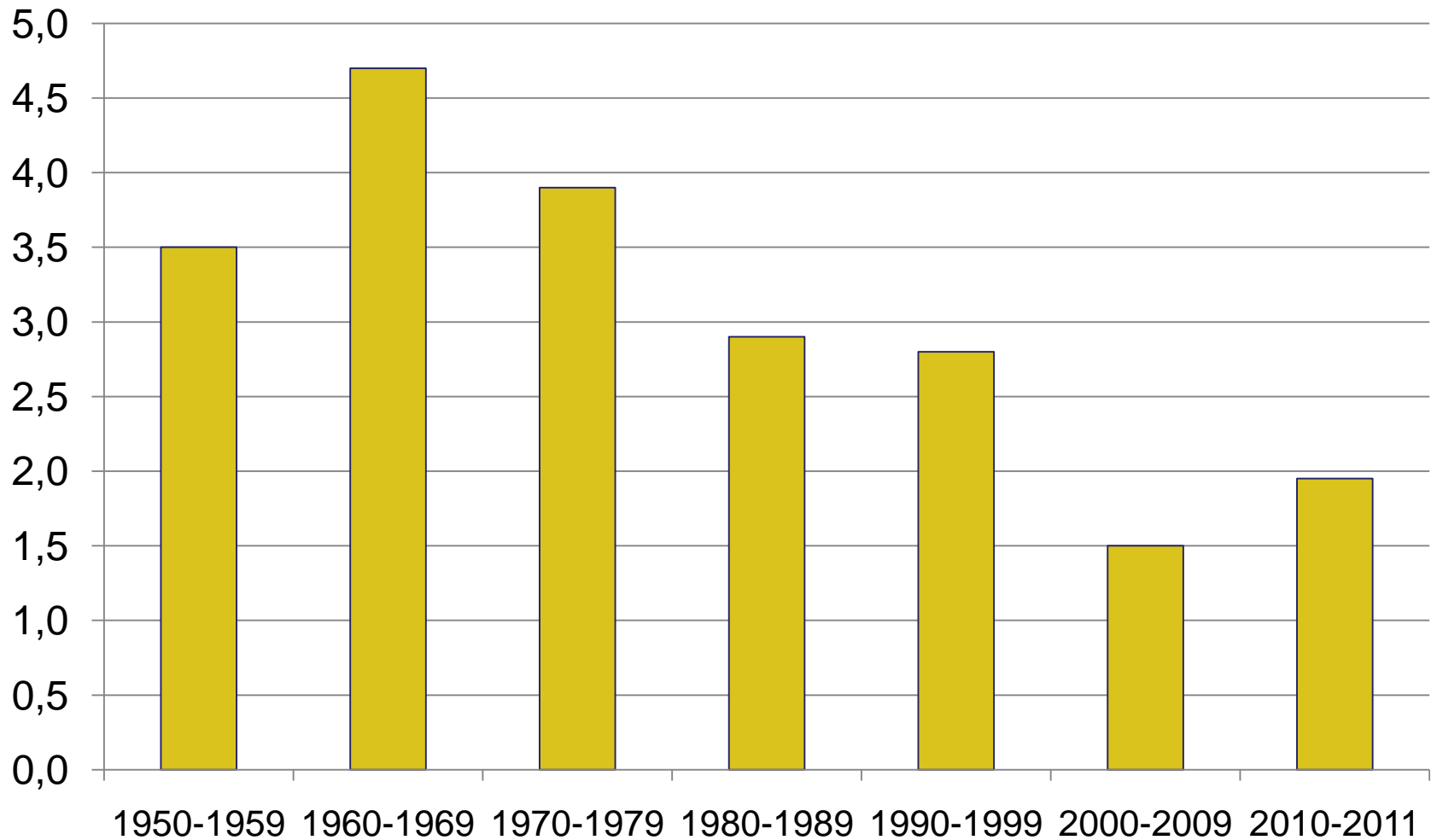
Talousneuvosto 21.8.2012

Jussi Järventaus

Talouden kokonaistuotanto ja sen kasvu

- Kokonaistuotanto (BKT) = työtuntien määrä x tuottavuus
- Kokonaistuotannon kasvu = työtuntien lisäys + tuottavuuden nousu
 - Molempiin on vaikutettava, mutta
 - Nopeaa tuottavuuden nousua on vaikea saada aikaan; esim. jatkuva 2 %:n vuosinousu olisi hyvä tulos.
 - Sitä vastoin työn tarjonnassa on iso potentiaali: esim. osallistumisaste on Suomessa 75,2 ja Ruotsissa 83,6.
 - Suomessa 1,83 milj. yksityisen sektorin työllisistä elättää nyt itsensä lisäksi lähes 3,6 milj. hengen muun väestön.

Työn tuottavuuden kasvu Suomessa, % vuodessa

Tarjonta vai kysyntä?

- Tarjonta ja -kysyntäpolitiikka eivät ole poissulkevia vaihtoehtoja; tarjontapolitiikassa on kuitenkin enemmän saavutettavaa. Työn tarjonnan koheneminen luo myös kysyntää.
- Tarvitaan myös työpaikkoja, jonne tarjonta voi työllistyä kannattavasti: teollisuuden työpaikkojen vähetessä ja väestön ikääntyessä tarvitaan noin 200 000 uutta työpaikkaa.

Työtuntien määrä ratkaisee; millä osa-alueella, millä keinoilla?

- Osallistumisaste
 - Osallistumisasteen nostolla suurin vaikuttavuus tarjontaan
 - Alkupäästä:
 - Opintososiaalisten tukien kannustavuuden parantaminen
 - Nuorten työssäoloehto tulisi lyhentämisen sijasta pidentää.
 - Nuorten yhteiskuntatakuu -hankkeen koulutus- ym. aktiivitoimet tukevat osaltaan tarjonta-agendaa.
 - Loppupäästä:
 - Alimman eläkeiän nostaminen; sitominen eliniän odotteen kasvuun on hyvä idea.
 - Lisää eläkkeellä työskentelyä

- Rakennetyöttömyys
 - On laskettava työttömän kynnysvaikutusta eli sitä osaa tulojen lisäyksestä, joka kuluu verojen lisäykseen ja tulonsiirtojen supistumiseen työttömän siirtyessä työhön.
→ sosiaaliturvan kannustavuutta on parannettava edelleen.

- Keskimääräinen työaika
 - Kovin merkittäviä lisäyksiä ei liene saavutettavissa. Jotain voitaisiin kuitenkin tehdä: sairausajan palkan karenssipäivä → ehkä noin 10 – 15 000 henkilötyövuotta.
 - Kannustetaan niitä, joilla on siihen mahdollisuus, tekemään enemmän töitä (ylityön verotus)

- Työikäisen väestön määrä
 - Työperäisen maahanmuuton lisääminen

Ehdotus

- Asetetaan hallituksen puolivälitarkastelua varten asiantuntijatoimikunta, jonka tehtävänä on laatia ehdotukset tehokkaimmista keinoista työn tarjonnan lisäämiseksi. Sen jälkeen poliittinen arvio ja päätökset.